

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV URBANISMU

DEPARTMENT OF URBAN DESIGN

ARCHIV+

ARCHIVE+

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Karolína Munková

VEDOUcí PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Jan Kristek, Ph.D.

BRNO 2018

Zadání bakalářské práce

Číslo práce: FA-BAK0035/2017
Ústav: Ústav urbanismu
Studentka: **Karolína Munková**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura a urbanismus
Vedoucí práce: **Ing. arch. Jan Kristek, Ph.D.**
Akademický rok: 2017/18

Název bakalářské práce:

Archiv+

Zadání bakalářské práce:

Archiv Oddělení dějin architektury a urbanismu Muzea města Brna již dlouhou dobu přežívá v provizoriu v prostorách hradu Špilberk. Archiv přitom spravuje unikátní sbírku moderní architektury, tj. plánů, modelů a písemných dokumentů, které zpřístupňuje odborné veřejnosti. Instituce zároveň disponuje malým, ale aktivním badatelským týmem, jenž bohatě publikuje a zasloužil se o mnoho průkopnických výstav o brněnské architektuře (např. O nové Brno). V současnosti se část archivu pro nedostatek prostor přesouvá do panelového domu ve Vyškově, což je de facto likvidační krok pro současný historicko–architektonický výzkum. Jedná o naprosto nevyhovující prostory po technické stránce, a zároveň nedostupnost archivních materiálů bude znamenat značnou komplikaci pro všechny badatele.

Při nalezení vhodného místa by se přitom archiv Oddělení dějin architektury a urbanismu Muzea města Brna mohl stát základem brněnského „architekturcentra“, tedy instituce jak s výzkumným, tak výstavním potenciálem, zaměřené na moderní architekturu.

Uvolněná budova po Fakultě výtvarných umění na ulici Údolní 19 se zdá být příhodným objektem pro menší instituci zamýšleného formátu. Jedná se o dostupný pozemek v centru města, který při vhodném architektonicko–urbanistickém řešení může v sobě skloubit jak požadavky na propagační instituci galerijního typu s přívětivostí a otevřeností k široké veřejnosti, tak požadavky na instituci výzkumnou. Lze např. uvažovat i propojení ulice Údolní s parkem Špilberk.

Zároveň se nabízí úvaha o spolupráci VUT respektive Fakulty architektury, jako další instituce s vědeckým i výstavním potenciálem na realizaci brněnského „architektuzentra“.

Cílem projektu potom bude prověřit prostřednictvím návrhu studentů model této hybridní instituce jak po programové a architektonické stránce, tak po stránce zapojení zvoleného konceptu do městských souvislostí.

Rozsah grafických prací:

Úkol bude sestávat ze standardních projektových částí: analýzy, tvorby konceptu a návrhu.

- Průvodní zpráva
- Situace širších vztahů
- Situace 1:500
- Půdorysy podlaží 1:200 včetně legendy místností a výkazu výměr
- Podélný, příčný řez 1:200
- Charakteristické pohledy a řezy 1:200
- Perspektiva / axonometrie exteriéru
- Perspektiva / axonometrie interiéru
- Stavební detail – řez fasádou 1:25
- Model 1:500

Seznam literatury:

Ernst Neufert, Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích z hlediska člověka jako měřítka a cíle, Praha, 2000.

Mary Lynn Ritzenthaler, Preserving: archives and manuscripts, Chicago 2010.

Barry Lord – Gail Dexter Lord – Lindsay Martin, Manual of museum planning : sustainable space, facilities, and operations, Lanham 2012.

May Cassar, Environmental management: Guidelines for museums and galleries, London 1995

Ken Worpole, Contemporary library architecture : a planning and design guide, London – New York 2013.

Jana Tichá (ed), Rem Koolhaas: Texty, Praha 2014.

ERA21, Ohniska architektury XVII, 2017, č. 2.

Termín zadání bakalářské práce: 12.2.2018

Termín odevzdání bakalářské práce: 7.5.2018

Bakalářská práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a bakalářská práce v elektronické podobě.

Karolína Munková
student(ka)

Ing. arch. Jan Kristek, Ph.D.
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Karel Havliš
vedoucí ústavu

V Brně dne 12.2.2018

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

ARCHIV V ROHLÍKU

Urbanistické souvislosti a širší vztahy

Parcela se nachází na ulici Údolní 19 v Brně. Jedná se objekt navržený architektem Vinzenzem Baierem, profesorem Německé techniky, na přelomu 20. a 30. let 20. století. Původně se jednalo o studentskou menzu, náplň objektu se nicméně v průběhu let měnila - naposledy zde sídlila Fakulta výtvarných umění VUT. V současnosti je objekt prázdný.

Parcela je velmi dobře napojená na MHD. V pěší dostupnosti do 300 metrů se nacházejí zastávky tramvají a autobusů Obilní trh, Komenského náměstí a také hlavní brněnský dopravní uzel Česká s frekvencí odchodu autobusů a tramvají v rozmezí tří minut.

Budova se de facto nachází na rozhraní města a parku Špilberk, čehož návrh koncepčně využívá. Zamýšlená instituce není pouze archivem architektury ale také Architektonickým centrem, které má za cíl propagovat výsledky výzkumu na poli moderní architektury a zprostředkovávat je široké veřejnosti. Umístění této instuce v centru Brna, má tak svůj hlubší praktický i filozofický význam.

Architektonické řešení

Denní menu informací - bezedný kelímek znalostí - dokumenty family size - vědomosti to go. Nábírám hustou polívku dat a hl-tám ji dychtíc po nasycení, ochutnávám nepřeborné množství příchutí a přidávám si. Láduju se, konzumuju. Cpu se. Strávit tuhle nálož ? Jak?

Myšlenka návrhu raguje na enormní množství dat a vzrůstající obtížnost jejich komplexního uchopení. Snadná dostupnost nepřeborného množství digitálních dat vytváří potřebu struktury k jejich vstřebání, utřídění a usměrnění této nekonečné nabídky podnětů.

Sekvence zážitků, vytváření asociací a konekcí. Prostor k nasycení, prostor k očistě a vyprázdnění. Informace tekoucí po dané trase nechávající se občas svést intuicí. Podnětovost a vrstvení střídá prázdnotu a koncentraci.

- Rychlé a pomalé myšlení. Dva protipóly tvořící jeden tým. Rychlé, automatické, tvořící neuvědomované a intuitivní asociace versus pomalé, analytické, pěkně líné, vyžadující sebekontrolu. Jejich společná spolupráce vytváří celistvost potřebnou k vstřebání informací.

Uchovávání, evidování a následné naservírování hýčkaných dat veřejnosti. Archiv jako místo kde informaci konzumuji ale i trávím. V návrhu pracuji s prostorem jako s myšlenkovou cestou badatele. Střet míst podněcujících k intuitivním, podprahovým asociacím rychlého myšlení střídají prostory pomalé, a jasně členěné.

Badatelna tváří tvář fast foodu digitálních dat. Hranice tmavého uzavřeného prostoru koncentrace se překlápí v otevřené, prosvětlené místo plné pohybu - pasáž skrze kterou proudí lidé skrze zahradu až na Špilberk.

Pod povrchem se nachází pomalý členěný prostor archivu - temné místo kde se zastavil čas. Šero proráží paprsky denního světla skrze tubusy vyustující na povrch zahrady. Tyto tubusy tvoří v interiéru pracovní místa archivářů. v prostoru přízemí tvoří světelné boxy členící prostor zde umístěného výstavní a přednáškového prostoru.

Dispoziční řešení

Hlavní vstup do objektu je situován v parteru původní budovy v ulici Údolní. Nově vytvořená pasáž procházející objektem propojuje tuto ulici se zahradou v zadní části objektu a dále pak s parkem pod hradem Špilberk. V parteru objektu otevřeného velkými prosklenými výlohami do ulice Údolní je umístěn „fast food digitálních dat“, kde si návštěvníci mohou u piva prohlížet a vybírat digitalizovaná data z archivu. Prostor volně přechází do zadní části pod svah, kde je umístěn variabilní výstavní a přednáškový sál, včetně skladů, technického a hygienického zázemí. Podél fastfoodu je proražena pasáž s rampou vedoucí na svažitou zahradu umístěnou na střeše zadního traktu objektu, do které je otevřena velkými prosklenými dveřmi. Z pasáže se rovněž vstupuje do badatelny a do samotného archivu, který je umístěn v prvním podzemním podlaží.

Podzemní podlaží je rozděleno na dvě samostatné části. Do první části se vstupuje z pasáže kolem badatelný a nachází se v ní jak depozitáře tak i pracovní prostory pro zaměstnance archivu. Ty jsou umístěny ve vertikálních světlících, které vpouštějí do podzemí přirozené denní osvětlení. Na podzemní garáž navazuje prostor pro očistu dovezeného materiálu a depozitář přírůstkových sbírek. Přes manipulační místnost se dostaneme do dílny, prostoru pro vyrovnání plánů/digitalizaci a depozitářů. U manipulační místnosti je také umístěna kuchyňka s šatnou a hygienickým zázemím pro zaměstnance. V druhé části podzemního podlaží spojené schodištěm s fastfoodem je umístěno hygienické zázemí pro návštěvníky, sklad baru a zázemí zaměstnanců. V přízemí je fastfood propojen schodištěm s druhým nadzemním podlažím, v němž je umístěna knihovna s regály a dlouhými stoly pro studium. Z foyer knihovny je možné vstoupit na zahradu. Ke knihovně náleží také sklad a zázemí zaměstnanců. V třetím nadzemním podlaží jsou umístěny kanceláře ředitele archivu, kurátora, archiváře, ekonomické oddělení a sekretářka. Kanceláře jsou doplněny jednací místností, kuchyňkou, skladem, hygienickým zázemím a šatnou. Čtvrté nadzemní podlaží obsahuje pronajimatelné kanceláře pro 16 osob, jednací místnost, kancelář správce budovy, sklad, kuchyňku a hygienické zázemí s šatnou.

Vzhledem k tomu že je lokalita perfektně navázána na MHD a nachází se v památkové zóně (charakter území C v obci nad 50 000 obyvatel), je parkování řešeno pouze minimalisticky a to formou stání pro vozíčkáře a pro dva užitkové automobily archivu v 1. PP. Toto řešení vychází ze současných trendů i z faktu, že budova v minulosti sloužila jako veřejná instituce bez parkovacích stání.

Konstrukční řešení

Objekt je rozdělen na původní přední budovu, a zadní trakt, který je částečně novostavbou. Přední budova je rekonstruována, jsou demolovány nenosné příčky a trámové stropní konstrukce jsou vyměněny za spřažené ocelobetonové s požadovanou nosností. Do nosných konstrukcí tvořených z plných pálených cihel jsou nově proraženy dveřní otvory, v parteru jsou původní nosné konstrukce nahrazeny železobetonovými sloupy s průvlakly. Schodiště jsou zachována původní a doplněna železobetonovými šachtami výtahů. Jsou vyměněny veškeré stavební výplně.

Původní zadní trakt je demolován s výjimkou části nosných konstrukcí, kterou tvoří ztracené bednění světlíku. Nově zbudovaný objekt je tvořen železobetonovými deskami které jsou částečně vynášeny obetonovanými stěnami světlíku a částečně sloupovým systémem s průvlakly v pravidelném rastru. Střecha nového objektu je plochá pochozí s intenzivní zelení. Světlíky jsou zastřešeny velkými „balóny“, tj. pneumatickými konstrukcemi z ETF fólie.

Podlažní plocha dle jednotlivých podlaží

1. podzemní podlaží	1691,7 m ²
1. nadzemní podlaží	1409,8 m ²
2. nadzemní podlaží	405,5 m ²
3. nadzemní podlaží	404,4 m ²
4. nadzemní podlaží	310 m ²

Bilance

Hrubá podlažní plocha	5439,4 m ²
Podlažní plocha	4221,4 m ²
Zastavěná plocha	2082,1 m ²